

PLANINSKI VEŠTNIK.

Glasilo „Slov. plan. društva“

Štev. 1.

V Ljubljani, dne 25. januarja 1899.

Leto V.

Črtice s potovanja hudomušnega Janka.

Spisal J. M.

V. poglavje, v katerem zve bravec, koliko sme Janku verjeti.

Škripanje vrat je zbudilo Janka. „Aha“, si je mislil, „sedaj pa odrinemo“. Vodnika sta šla namreč gledat na vreme. Nekaj časa sta se pogovarjala, potem so se vrata zaprla, in zopet je bilo vse tiho.

Janko je polagoma spoznal, da se bo treba izprijazniti z mislijo, da s Klekom ne bo nič. Pogledal je skozi okno, če se morda vidijo zvezde; toda le Teischnitzgletscher se mu je belil nasproti, drugo je bilo vse zavito v temo in meglo. Izkušal je zopet zaspati, pa „težke misli so mu rojile po glavi“. Tako dolgo se je revež veselil tega pota, tako dolgo se je vreme držalo, sedaj pa, ko je že on blizu smotra, se je mahoma izpremenilo!

In res je bilo to jutro vreme tako, kakor da bi ga bil kdo nalašč za to najel, da Janku nagaja. V dolini je solnce lepo sijalo, na škrbini pa je brila burja in obsipala z zimskimi darovi Janka, ko je motril megleno nebo. Kaj bi storil ti, dragi čitatelj, v takem slučaju? Najbrže bi pokazal Kleku hrbet in mahnil tja, kjer solnce sije; in pametno bi ukrenil.

Janko pa ni tega storil, za kar mu je menda še sedaj žal; zakaj ne potratil bi bil zastonj enega dneva. Vprašal je vodnika, če kaj upa, da bi se naredilo lepo vreme. „Seveda“, mu je odvrnil mož, „gotovo se zjasni.“ — „Seveda“, pravi Janko, oponašajoč ga, „gotovo se zjasni, vsaj čez par tednov, kaj ne“? — „V kakih par tednih se vreme gotovo že izboljša“, mu je pritrdil mirno vodnik.

Janka je ta ravnodušni odgovor tako razjezil, da bi bil najraje iz kože skočil, če bi se ga tako trdno ne držala.

„In vendar pojdeva naprej!“ je vzkliknil, „naj se tudi Klek — hotel sem reči, pes obesi. Do Orlovega počivala hočem vsekakor; morda se vihar za kako uro umiri, tako da lahko prideva še na vrh“.

Poslovil se je še od tovariša (bil je vesel Dunajčan), ki ni kazal posebnega veselja, da bi lezel naprej v takem vremenu, potem pa je odrinil v meglo.

Steza pelje takoj za kočo po kamenitih tleh in je še precej dobra; tudi kratek pot čez Teischnitzkees ni hud. Ködnitzkees pa ni več tako nedolžen. Strmo navzgor lesti po snegu in ledu, ni baš najprijetnejše; vrhu tega moraš vedno paziti, da se ne vdereš v kako razpoko. Da se je Janku pot še bolj „omilila“, mu je burja mašila oči in ušesa z drobnim, pa zato gostim snegom. Črez dobro uro utrudljivega lazenja se izvije iz megle skaloviti greben, ki se vzdiguje iz ledenikov do Orlovega počivala. Janka je ločila od njega samo še široka razpoka, katero je bilo še treba prekoračiti. Ker mora svoj nos vtekniti v vsako luknjo, je meril tudi njeno globočino in metal vanjo kose ledu. S pomočjo fizike, kar je je bil še rešil iz gimnazijskih let, je preračunal, da je gotovo razpoka globoka nad trideset metrov. Toda, če bi mu rekel, da se je za polovico zmotil, ti menda ne bi posebno ugovarjal. Mislil pa je, da bi bila ta razpoka kaj pripravná ledenica za pivo.

Iz tega „znanstvenega“ razmišljanja ga je zdramil vodnik, ki je med tem pripravil vrv, da ga naveže. Janko se je branil, češ, da ni treba; da pride tudi brez vrvi črez in na vrh grebena. Sam pri sebi si je pa mislil: „Če ti strmoglavíš v ledenico brez sodov ali v kak prepad, padi sam, in ni treba, da bi tudi mene za seboj potegnil“. — Vodnik mu je le zatrjeval, da so po zakonu zavezani, da morajo na tem mestu vsakega hribolazca navezati. Janko ni vedel nato ničesar odvrniti in je pustil zvezati svojo usodo z njegovo. Mož ga je otvezel trdno, kakor bi se bal, da ne bi mu ušel, na drugi konec vrvi se je pa navezal sam. Vrv se je napela, in hajdi naprej!

Janko je zlezal previdno črez razpoko po sneženem mostu, ki je visel nad režečo odprtino, in hvalil Boga, da je najel bolj lahkega vodnika, in da sam ni tako debel, kakor je bil „šlahetni“ poljski pijanec Zagloba, katerega ta most gotovo ne bi držal. Potem se je pa začelo sitno plezanje po grebenu.

Ako vprašaš Janka, kakšna je ta pot, ti poreče: „Ah, saj ni tako nevarna, kakor jo popisujejo! Strma je res, skale so spolzke, da rado drči, in posebne telovadske umetnosti tudi ne potrebuješ, da obrneš saltomortale bodisiže na levo na Ködnitzkees, ali na desno na Leiterkees, ki čakata okoli sto metrov pod stezo takih nerodnežev, ki se hodijo po gorah prekopicevat. Ako pa varno lezeš in imaš oči pod nogami, ne pa v žepih, posebno pa še, če si na vrvi, se ti ne zgodi nič hudega“.

To je sicer po večem vse resnično; ravno tako je pa tudi res, da je varnejše iti (seveda ob lepem vremenu) s Kredarice na Triglav z rokami v žepih, nego pa na Orlovo počivalo po vseh štirih v takem viharju, na kakršnega je Janko

naletel. Resnici na ljubo bodi povedano, da se naš junak prav nič več ni pritoževal spričo vrvi, ker je videl, da je vodnik zanesljiv, in da mu z vrvjo veliko pomaga. Burja ga je včasih kar vzdigovala, da mu je bilo žal, da si ni v žepe natlačil uteži. „Slednjič me bo še nesla po zraku na Klek“; je dejal, „škoda, da nimam kake metle, da bi jo zajahal kakor čarovnice. Danes imajo gotovo vse tirolske in koroške vešče gori svoj shod; zato so naredile tako vreme, da jih ne bo nihče prišel motit“.

Čim bolj sta se bližala vrhu, tem hujše je razsajal vihar, in tem debelejši led je pokrival ploščnate skale, in bilo je že treba tu in tam stopinje sekati. Janko si je mislil: „čemu ima pa kovač klešče“, in je prepustil to ne baš prijetno delo vodniku; sam pa se je stisnil kolikor mogoče med skale, da bi se ubranil burji, ki ga je hotela kar vzeti.

Prav vesel je bil, ko je slednjič prilezel na vrh in zagledal pred seboj kočo nadvojvode Ivana. V nji je našel pet turistov, med katerimi je bila tudi ena dama. Njen oče, že postaren gospod, se je čudil Janku, zakaj ni šel raje nazaj v Kals. „Škoda pota, katerega ste naredili v takem viharju“, mu je rekel; „na Klek tako ne pridete. Mi smo že včeraj prišli črez Pastirico; če bi pa bili vedeli, da bo tako vreme, bi bili ostali raje pri Sv. Krvi. Da bi bil vsaj že v Glocknerhausu!“ je zdihnil naposled in pogledal skrbno na svojo hčer. Gotovo ga je skrbelo, kako bodeta nazaj prišla, če se ne prevedri.

Janko pa je rekel ravnodušno: „Kar je, je, kaj pa bo, se bode že še pokazalo; če dobi Klek kaj spoštovanja do nas in sname klobuk, sedemo na njegovo plešo, če ne, pa pojdem, odkoder sem prišel“. Seznanil se je še z drugimi hribolazci v koči, potem pa začel stikati po nji, da bi menda pokazal, če ne bi kaj bilo prav narejeno.

V koči je bilo namreč nekaj delavcev, ki so ravno postavljali železno ognjišče v novo kuhinjo. Prvo kočjo je postavil v ti višavi (3464 m) knez Salm. Ker je pa ta kmalu razpadla, je sezidal Avstrijski planinski klub l. 1880. novo kočjo, ki je pa le majhen del sedanje kočje. Kuhinja, obednica in ležišče je bilo vse v enem prostoru. Zato so l. 1892. prizidali eno posebno spalnico; in ravno takrat, ko je Janko počastil kočjo s svojim obiskom, so po večem dodelali zopet eno novo spalnico in novo kuhinjo, v kateri se pa še ni kuhalo. Koča stoji nekaj na skalnatih tleh, nekaj pa na ledeniku, ki se uliva takoj pod kočjo strmo proti Pastirici. Prvotni del kočje je zidan iz kamnja; kar je novega, je pa postavljeno iz neke tvarine, ki je podobna stisnjeni šoti. Natančneje je vam ne morem analizovati, ker nisem kemik. Radovedni Janko je sicer vprašal delavce, kako se imenuje, pa sami niso vedeli. Koča je sedaj lepa in jako prostorna. Tudi z živili je dobro založena. Ko je Janko videl v shrambi polno konserv, prekajene slanine i. t. d., v kotu v obednici, ki je obenem tudi kuhinja, pa poln polovnjak pristnega tirolca, je odvalil takoj nekaj skrbi, češ, lakote ne bom umrl, če me

zamete. In zadnjega se je bilo treba res bati; zakaj snežilo je, kakor da bi cigane trgali.

Malo pred poldnem je prilezel tudi Dunajčan v kočo. Postalo mu je dolg čas, in šel je za Jankom. Le-tega je zdaj šaljivo vprašal, kak razgled je imel s Kleka. „O prav dober“, se mu je ročno odrezal Janko; „vas sem prav natanko videl, kako ste od samega navdušenja objemali in poljubovali skale po grebenu“. Vsa družba se je zasmejala tem besedam, in Dunajčan je rad priznal, da sta ga edino le vrv in vodnik obvarovala, da ni natančneje preiskal prepadov in razpok v ledenikih.

Nekaj časa je bila vsa družba še precej dobre volje. Ko je pa minila ura za uro in je vedno bolj snežilo ter je izginilo skoraj vse upanje da se prevedri, so začeli godrnjati spričo smole. Samo Janko in Dunajčan še nista obupala. „Do jutri počakam“, pravi Janko, „morda se zjasni čez noč“, in Dunajčan mu je bil takoj pripravljen delati družčino. Drugi so se pa pripravili na pot. Vodniki so jih navezali na vrvi, in izgubili so se v meglo. Janko je milo gledal za njimi, in bral sem mu na obrazu, da bi jo bil tudi on najraje udaril v dolino. Proti večeru je bil pa jako zadovoljen, da ni tega storil. Začelo se je namreč vedriti, in kmalu je solnee sililo na dan. Takoj je hitel ven, da vsaj vidi Klek ki se mu je res za hip pokazal, kakor bi se mu rogal, češ, ne prideš name ne. Toliko, da je ugledal še križ, ki stoji na vrhu, in zopet se je vršac zagnil v meglo. Na druge strani je bil razgled še precej odprt. Vse gore krog in krog je pobelil sneg. Ostri vrhovi Dolomitov so se v daljavi ravno tako belili, kakor silni hrbti gorskih skupin v bližini. Pastirica je bila podobna širni sneženi poljani ob zimskem času: sneg je bil zapadel celo do Glocknerhausa, ki se je razločno videl. Pogled na snežne vršace je bil lep, toda manjkalo je zelenih, v solčnih žarkih se izpreminjajočih ledenikov; bili so zagrnjeni v belo odejo.

Po nebu so se pa še vedno podile in trgale megle in branile solncu razkazovati svojo moč; tudi vihar je še vedno divjal.

Janko se je ves zmrzel zopet zatekel v toplo kočo; imel pa je že več upanja, da poleze drugo jutro na vrh.

(Dalje prihodnjič.)

Na Lisci (947 m).

Spisal Fr. Orožen.

Spodnje Štajersko se ponaša poleg velikanov v Savinskih planinah tudi z gorami, ki pripadajo sicer le sredogorju, pa slove vsled ugodne lege po zelo razsežnem razgledu. Taka gora je 947 m visoka Lisca, ki se razprostira severnoseverno-zahodno od Sevnice ob Savi in ima od zahoda proti vzhodu se raztezajoč, s travniki pokrit greben. Ob južnem pobočju je gora na mnogih krajih skalnata, nekaj pod grebenom pa je obrasla večinoma z bukovjem in se polagoma znižuje v dolino.

Iz Ljubljane te popelje južna železnica na Zidani most. Spočetka je dolina, po kateri teče železna cesta, še precej široka, potem se pa vedno bolj in bolj zožuje. Vlak drči po železnem mostu črez Ljubljanico in dospe med Zalogom in Lazami do Save, v katero se pod Dolom izteka Kamniška Bistrica. Odtod imaš lep razgled na Julijske planine, Grintavce in Kamniške planine. Med Kresnicami in Litijo vozi železnica skozi 121 m dolgi predor, nad katerim se vzdiguje grad Poganice, in potem črez lep železen most v Litijo, kjer kopljejo svinčeni sijajnik in imajo predilnico. Od železniške postaje Save do Zidanega mostu zožujejo visoke in skalnate gore dolino, ob desnem savskem bregu vidiš še semtertja ostanke nekdanjega pota, ob katerem so vlačili ladje navzgor proti Ljubljani. Kmalu se pripeljemo do Zagorja, važne postaje zlasti za izvažanje premoga iz ondotnih premogovnikov, ki so pol ure oddaljeni od železnice. Ne daleč pred trboveljsko železniško postajo opaziš ob desnem savskem bregu slap, ki črez tri kaskade šumi izpod prav idilskega mlina. Iz Trbovelj izvažajo obilo premoga in cementa, iz bližnjega Hrastnika pa mnogo premoga, stekla in kemičnih izdelkov.

Dospeli smo na Zidani most, odkoder vodi stranska proga južne železnice ob Savi na Hrvaško. Zidani most je dobil ime po kamenitem mostu, katerega je zgradil Babenberžan Leopold VI. okoli leta 1222. črez Savo poleg tedanje cerkvice sv. Egidija zaradi boljše zveze svojih posestev na Štajerskem in Kranjskem. Ta most je podrl l. 1442. cesar Friderik III., da bi sovražni celjski grofi težje prihajali na svoja posestva in k svojim podložnikom na Kranjskem. Pri gradnji železnice (1847—1849) so našli ostanke mostnega branika ob levem savskem bregu. Sedanji kameniti most črez Savino so pa zgradili od l. 1824.—1826., izpodbujeni po nadvojvodi Ivanu, ki ima majhen spomenik ne daleč od kolodvora. Nadvojvoda je mnogo dobrega storil za Štajersko in je bil zelo priljubljen. Na skali nad kolodvorom je stal nekdanj v obrambo starega savskega mostu grad Klausenstein, o katerem najdeš sedaj le še malo sledu.

Od Zidanega mosta se voziš proti jugovzhodu in po kratki vožnji zagledaš dolenski trg Radeče, katere veže velikanski železen most s Štajerskim. Most je 84 m dolg in malone 6 m širok ter nima nič podpornih stebrov. Stal je približno 90.000 gld. Že pred trgom ti uzre oko na kranjski strani sloveči „Brus“; tako nazivljejo znano pečino, ki se vzdiguje nad Savo. Nekoč so se namreč bližali kruti Turki Radečam, prebivavci moškega spola pa so zbežali v hribe in se tam poskrili. Turki so res prišli v trg, a ga kmalu zopet zapustili. Potem šele so se vrnili pogumni Radečani in pripovedovali ženam, da so v tem na omenjeni pečini brusili sablje, a žal, da so jo Turki prej popihali. Tako pripovedujejo namreč, a Radečanu gotovo ne ustrežeš, ako mu kaj omeniš o tem dogodku.

Sicer pa imajo Radeče prav zanimljivo zgodovino. Rimljani so mnogo tržili iz Panonije po Savi v Italijo in imeli na več krajih ob Savi ladjestaje. Tako ladjišče je bilo tudi v Radečah ali saj v najbližji okolici; to nam pričajo tu najdeni rimski denarji. Tu je bil praetorium Latobiorum in 34. rimska mansio

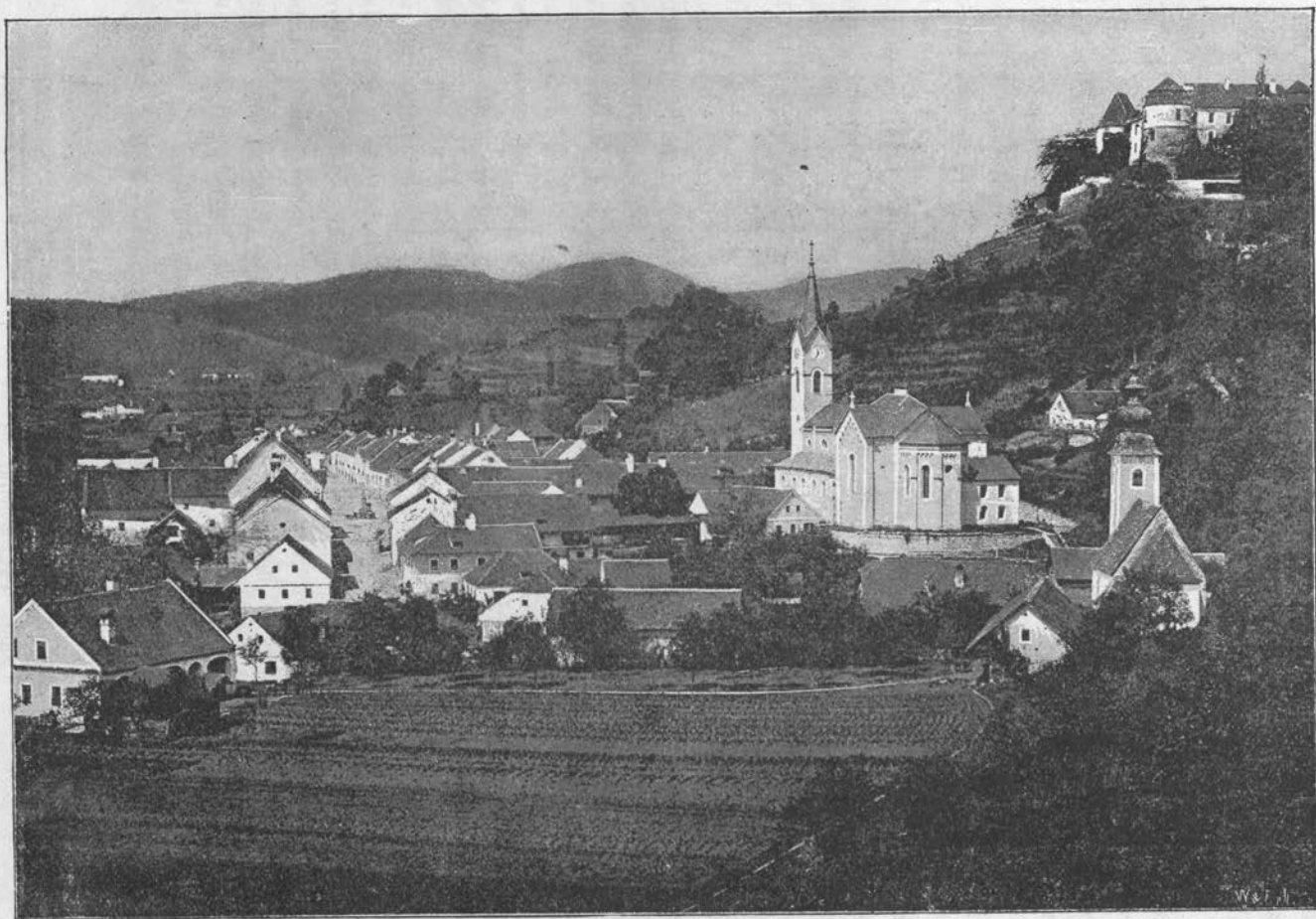
ob cesti iz Akvileje v Siscijo. Pozneje so zgradili nad sedanjim trgom močen grad, ki je pa sedaj že razvaljen. Šele potem so se naseljevali ljudje pod gradom ter je nastal trg, katerega zgodopisci prvokrat omenjajo l. 1206. Za reformacije je tu služil nekaj let Primož Trubar, pozneje pa luteranska pridigarja Gregor Maček in Janez Gočevarčič. Lutrova vera je bila v Radečah precej razširjena. Nadvojvoda Karel pa je konec 16. stoletja tudi tod zatrl luteranstvo. V Valvazorjevem času je bila radeška grajščina last gospoda Mordaksa, ki je tudi gospodoval Svibnju.

Od Radeč naprej je dolina lepša in prijaznejša. Ne daleč odtod se vzdiguje nad Savo na strmi skali grajščina Dvor in na štajerski strani Loka z lepo okolico. Sedaj pa tudi zagledaš našo Lisco s cerkvico sv. Jošta in pod njo Razborje s krasno farno cerkvijo. Na daljnji vožnji vidiš na kranjski strani v starofrancoskem slogu zidani grad Boštanj z lično cerkvijo. Črez nekaj minut pa se ustavi vlak v Sevnici, kamor smo namenjeni, da polezemo na Lisco.

Sevnica je prijazen, lep trg, kjer je velika kupčija s sadjem in drugimi pridelki, in ki je tudi zlasti Hrvatom in Lahom priljubljeno letovišče. Nad trgom se vzdiguje na griču veliki, s štirimi stolpi obzidani grad, katerega so zgradili baje že pred devetim stoletjem. O ustanovitvi gradu in o prvih lastnikih nimamo vestnih poročil. V 16. stoletju je bil grad last solnograških nadškofov, leta 1595. je prodal grad tedauji solnograški nadškof Inoncenciju pl. Moškonu, ki je pokopan v nekdanji grajski cerkvi. V 18. stoletju so bili lastniki tega gradu po vrsti grofje Draškovič, Turjaški in Sermage. Sedaj je posestnica sevniskega gradu znana operna pevka P. Lucca-Wallmoden. Blizu grada je tako zvana „Lutrova klet“, ki je bila pred reformacijo v bizantinskem slogu zidana cerkev. Nad vrati vidiš še sedaj ta-le napis: „Na pana bosa me houffanie“. Temu napisu nasproti je še drugi z glagoliškimi pismenkami. Kolikor je znano, je to edini glagoliški napis na Koroškem, Štajerskem in Kranjskem. Prej katoliška cerkev je služila luterancem za svetišče do protireformacije, a katoličani poslej niso več hoteli imeti v ti cerkvi božje službe; sedaj rabi za klet.

Sevnica je najpripravnije izhodišče za potovanje na Lisco, kamor je tri ure hoda. Od kolodvora hodiš kakih pet minut proti severozahodu do potoka Sevnčine, ob kateri drži potem okrajna cesta na Planino. V eni uri in 10 minutah prideš do gostilnice v Peclju, potem vodi pot na levo proti severu navzgor poldrugo uro in ni težaven. Tako dospeš na sedlo (808 m) med Lisco in Ješivcem (spec. zemljevid imenuje 938 m visoki vzhodni vrh „Malo Lisco“). Z Ješivca je prav lep razgled zlasti po Savski dolini proti Zagrebu; kaj dobro vidiš zagrebški most. Od sedla se obrni proti zahodu; sedaj te vodi po travnikih prijeten pot na Lisco, kamor prideš v $\frac{1}{4}$ ure.

Drugi pot drži od gostilnice v Peclju po gozdu navkreber kakih 20 minut do nekaj hiš, potem pri znamenju na levo po polju in gozdu do hiše in znamenja $\frac{1}{4}$ ure, na levo po gozdu 25 minut, do vasi Polja eno uro. Potem gre pot nekoliko

Sevnica.

časa po zložni cesti, nadalje strmo skozi gozd, in v 25 minutah smo pri cerkvi sv. Jošta, ki ima obokano ladjo in na zahodni strani leseno lopo. V zidanem stolpu sta dva zvona: manjši iz leta 1672., večji, ki ga je ulil Balt. Schneider v Celju, pa iz 18. stoletja. Pri cerkvi je velika lipa in blizu cerkovnikova hišica. Odtod prideš v 20 minutah po cesti in travnikih na vrh Lisce.

Izhodišče na Lisco je tudi v Bregu, ki je vas ob cesti približno v sredi med Zidanim mostom in Sevnico. Iz Brega vodi cesta pod Razborom, kjer je preprosta in prostorna gotiška cerkev, na sedlo Selo (676 m), kjer je kmetiška gostilnica, k cerkvi sv. Jošta in na Lisco. Vendar iz Brega malo hribolazcev hodi na Lisco, ker je Breg preoddaljen od železniške postaje Sevnice ali Zidanega mostu.

Z Lisce se lahko vrneš v Jurjev kloster po grebenu čez travnike ter prideš v pol ure do sedla med Lisco in Ješivcem in potem mimo nekega kmeta v $\frac{3}{4}$ ure na cesto v Lahov graben. Lahov graben ima svoje ime po mnogih laških naselbinah, katere so se tod naselile. Še sedaj nahajamo tukaj posestnike po imenu Martini, Petini in dr., vendar so ti naseljenci sedaj že Slovenci. V pol ure dospeš do papirnice in gostilnice v Jurjevem kloštru, kjer je bil nekdanj kartuzijanski samostan, ki ga je ustanovil krški škof Henrik med letoma 1167. in 1174. Ta samostan so odstopili kartuzijanci l. 1593. jezuitom, kateri so ga imeli do leta 1773., ko je Jožef II. odpravil jezuitski red. Sedanji grad s staro-gotiskim stolpom so zgradili l. 1800. Iz Jurjevega kloštra prideš mimo Sv. Lenarta po okrajni cesti v treh urah v Laški trg. Druga cesta pa te popelje ob Gračnici po zelo romantični dolini skozi jako slikovito grapo, ki ima nad 30 mostov, v treh urah v Rimske toplice.

Lisca ima navzlic le nekoliko nižje rastočemu drevju na vse strani prost razgled in je tudi glede na svoje rastlinstvo zanimiva gora. Sloveči rastlinoslovec in kustos ljubljanskega muzeja Freyer je bil dne 24. julija l. 1834. na nji in je nabral razne rastline, zlasti je našel razne vrste travniške zlatice (*Ranunculus*). A tudi že za Rimljanov je slovela ta gora. Na Lisci nad Razborjem je postavila spomenik „cohors Tauriscorum praefecto suo“, to je: „vojaški oddelek Tavriskov (s sedanjega Salcburškega, Koroškega in Štajerskega) svojemu poveljniku“. Leta 237. po Kristovem rojstvu je namreč v Celju umrl rimski vojskovodja Marcus Ulpius Rutilianus, ki se je zelo hrabro vojskoval zoper rimske sovražnike v Perziji. Spomenik, katerega so našli na Lisci, je imel ta-le napis!

„Marco Ulpio Rutiliano
Mellaei Filio Praefecto Suo.

Auspiciis
Divi Alexandri Imperat.
In Persia Feliciter Pugnanti
Cohors Tauriscorum
Haec Posuit“.

(Orožen, Celjska kronika str. 9.).

Nisem pa mogel zvedeti, kje se sedaj nahaja omenjeni spomenik. Oglejmo si sedaj nekoliko bližnjo okolico in oddaljene kraje.

Na severni strani zagledaš mogočno Pohorje, ki se kot 42 km dolgo in gsto obraslo prigorje razprostira od koroške meje do Maribora, za Pohorjem pa je ob levem dravskem bregu gozdnato apneniško pogorje Kozjak, ki sega vzhodno do gorenje Pesnice. Dalje za njim proti severoseverozahodu se ti kaže Golovec (Koralpe), najvišji vrh v Švanberških planinah, ki se razprostira severno od Drave in vzhodno od Labodnice ob koroškoštajerski meji. Bliže se ti pa kaže Celjsko gorovje s Tolstim vrhom, Sv. Lenart, Sv. Miklavž in mnogo drugih cerkva in gora.

Proti severovzhodu vidiš z lepimi, debelimi gozdovi obraslo apneniško gorovje Boč, ki ima na južni strani mnogo rudninskih vrelecev. Takorekoč njega podaljšek je Rogaška gora, ki je bila že Rimljanom znana (mons Claudius), in ki jo nazivljejo „dolenještajerski Rigi“ zaradi izredno razsežnega razgleda. (Natančnejši popis te gore sem objavil v Planinskem Vestniku l. 1896. in v posebni knjižici.) Zatem se razprostira ob štajerskohrvaški meji Maceljsko gorovje, ki sega blizu do Drave.

Na vzhodu uzreš svetlomodro Ivančico, ki se razteza po hrvaškem Zagorju malo nad Varaždinom. Še bliže vidiš Vohorje in Vetrnik v kozjanskem okraju in mnogo gora in gričev ob Sotli. Blizu Sv. Petra pri Kunšpergu je Sveta gora z znamenito in krasno romarsko cerkvijo.

Od jugovzhoda te pozdravlja severno od Zagreba se razgrinjajoče Sleme, na katerem je zgradilo Hrvatsko planinarsko društvo razgledni stolp. V ti smeri vidiš tudi Savo daleč doli proti Brodu, kjer se potem polagoma izgublja v nejasni daljavi. V duhu sem gledal v grški pravljici znane Argonavte, katere je vodil Jazon v Kolhido ob Črnem morju, da se polaste zatega runa. Nazaj so se pa vozili po Dunavu in Savi na ladji „Argo“, torej po potu, katerega lahko daleč zasleduješ z Lisce. Iz Save so jo krenili v Ljubljano do sedanje Vrhnike, nesli potem ladjo do morja in zopet brodili po Jadranskem in Jonskem morju domov.

Na jugu so med Krko, Savo in Kolpo z bukovjem pokriti Gorjanci, daleč za njimi pa Bjela lasica in Klek, in v še večji daljavi omejuje tvoj pogled v Hrvaškem Primorju ležeča gozdnata Velika Kapela. Pod Gorjanci pa se razgrinja velik del vinorodne Dolenjske z raznimi griči in cerkvami. Ob dolnji Krki je rodovito Krško polje, katero prehaja proti severozahodu v Dolenjsko gričevje. Zanimljiv pa je tudi pogled po bližnjem Štajerskem po Savski dolini, ki ima tod po večjem jugovzhodno smer. (Konec prihodnjič.)

Društvene vesti.

Darilo. Premilostljivi gospod knez in škof dr. Anton Bonaventura Jeglič v Ljubljani je „Savinski podružnici“ blagovolil darovati ves les, katerega je podružnica porabila za zgradbo Gornjegrajske in Luške

koče ter jubilejne kapelice. Za to veliko-dušno darilo izrekamo visokemu dobrotniku najtoplejšo zahvalo.

Darovi. Za Triglavsko kočo: Gdč, Zvezdoslava Šibove 50 kr., gdč, Šte-

fanija Šibove 50 kr., gd. dr. Kuhar 53 kr.,
gd. Tauzes 30 kr. — Za Triglavski
pot: Gd. Kališ 1 gld., gd. Waschiza 1 gld.

Novi člani.

Osrednjega društva:

Gd. Simon Ineko, dekan v Žabnici;
„ Vekoslav Bahovec, c. kr. poštni oficijal
v Mariboru;
gospa Minka Ogorelec, tovarnarjeva soproga
v Ljubljani;
gd. Jožef Turk ml., posestnik v Ljubljani;
gdč. Jelica Horvat v Ljubljani;
gd. Fr. Avčín, geomet. praktikant v Lju-
bljani;
„ Ivan Mikuž, praktikant pri deželni bla-
gajnici v Ljubljani;
„ Fr. Barle, mag. oficijal v Ljubljani;
„ Fran Pirc, c. kr. računski podčastnik
v Gradcu;
„ Anton Wolf, c. kr. poštni oficijal v
Ljubljani;
„ dr. Edvard Globočnik, okr. zdravnik v
Kranju;
„ Vinko Majdič, tovarnar v Kranju;
„ dr. Edvard Šavnik, okr. zdravnik v
Kranju;
gpa. Rozalija Plovšak, posestnica v Trbovljah;
gd. Anton Bučar, c. kr. poštni asistent v
Ljubljani;
„ Fr. Gombač, dež. vin. pot. učitelj v
Ljubljani;
„ Matej Košmelj, trg. pomočnik v Ljubljani;
„ Feliks Pirc, trg. pomočnik v Ljubljani;
gpa. Ida Wanek, trgovka v Ljubljani;
gd. Janez Verovšek, trg. pomočnik v Ljubljani.

Češke podružnice:

Gdč. Emilija Divišova v Pragi;
gd. František Borovský, kustos umetniško-
obrtnega muzeja v Pragi;
„ dr. Jaroslav Husník na Kralj. Vinogradih;
„ dr. Karel Kuffner, prof. češke univerze
v Pragi;
„ Jaroslav Valenta, deželni rač. uradnik
v Pragi;
„ dr. Jaroslav Hruška, župan mesta Kladna;
„ Otokar Zachar, pivovarnar v Kladnu;
„ dr. Jaroslav Lohař, odvetnik v Jičínu;
„ Evgen Lederer, zavarovalnični tajnik;
„ František Rašín vitez z Ryzmburka,
veletržec v Pragi;
„ dr. B. Souček, otroški zdravnik v Pragi;

gd. dr. J. Strouhal, prof. češke univerze
v Pragi.

Savinske podružnice:

Gd. dr. Fr. Mayer, odvetnik v Šoštanju
(ustanovnik);
gd. Jožef Krefel, posestnik v Pustem polju
pri Gornjem gradu;
gdč. Olga Sittig, učiteljica na Rečici.

**Češka podružnica Slov. planin
društva v Pragi** je imela dne 4. janua-
rja t. l. v dvorani Umělecke Besede svoj
občni zbor, na katerem je v imenu odbora
tajnik dr. Franta poročal o delovanju po-
družnice v minolem letu in pa o namerah,
ki si jih je zasnovala za nadalje. Konec
l. 1898. je bilo vseh članov 180, med
temi 16 ustanovnikov, torej za 72 več nego
v prvem letu. Obširnejše poročilo prihodnjič.

Savinske podružnice V. občni zbor
se je vršil dne 5. jan. t. l. v Narodnem
domu v Celju. Poleg poročila o delovanju
l. 1898. in razgovora o cestnih razmerah
v gorenji savinski dolini je bila jako zani-
miva razstava raznih slik Savinskih planin
in koč. Podružnica je sklenila, na Boču
pri Poličanah postaviti koč. Obširnejše
bomo poročali pozneje.

Planinski večer. Dne 10. t. m. je
priredilo Slov. plan. društvo zabaven večer
s predavanjem in petjem. Gospica Pavla
Borštnerjeva je predavala o „potovanju
iz Ljubljane čez Pohorje do
Drave“. Gospica Borštnerjeva je priznana
izvrstna turistinja in je že obhodila mnogo
slovenskega sveta. Predavanje je bilo po
vsebin in obliki prav dobro in je zanimalo
številno odlično občinstvo od konca do kraja.
Zlasti mikavno je opisala več izletov na
Pohorje in vpletla v opis zgodovinske črtice,
pravljice, šege in navade Pohorcev. Za
zanimivo predavanje, katero priobčimo v
tem listu, je zahvalil gospico društveni
načelnik ter izrazil občno željo, naj nas
skoraj zopet razveseli s kakim berilom.
Dični „Piparji“ pa so poklonili vrli gospici
v znak priznanja krasen velik šopek iz
pečnic in zelenja. Slavno pevsko društvo
„Ljubljana“ je zabavalo družbo z lepim
petjem do polnoči.

Prihodnji zabavni večer bode sredi
meseca februarja (dan naznanimo po ča-

snikih). Predaval bode g. prof. Laharnar o južnotirolskih Dolomitih.

Društveni večeri češke podružnice v Pragi so postali v kratki dobi, odkar jih prirejajo, zelo priljubljeni. Zanimiva predavanja in mojstrsko izvajane pevske ter glasbene točke privabijo vselej obilo češkega občinstva in tudi veliko v Pragi bivaajočih Slovencev, zlasti akademikov, ki so si med Čehi že pridobili toplih simpatij. Tretji društveni večer je bil dne 3. decembra. Predaval je deželni tajnik dr. Havrda o svojem potovanju po Alpah l. 1898. in sodelovali so umetniki: pianistovka gospa M. Bašusová, čelist g. I. Pavlata in tenorist g. K. Schmauss. Četrti društveni večer je priredila podružnica v dvorani Umělecke Besede dne 4. januarja kot zabavni del obnega zbor. Predaval je znani svetovni popotnik in pisatelj g. Kořenský o svojem potovanju po Indiji ter pojasnjeval svojo besedo tudi s premnogimi slikami in fotografijami iz ondotnih krajev. Razen tega je zapel baritonist narodnega gledališča v Pragi g. Viktorin sam nekoliko zanimivih „Blatáckih pesmi,“ ki jih je stoprav pred kratkim „našel“ na južnem Češkem znani skladatelj Weiss, in v dvospěvu s soprogo skladatelja prof. Kàana nekoliko umetnih spevov. Končno se je producirala na harfi gđe. Falladova.

Turistika l. 1898. : I. V Savinskih planinah. 1. Kocbekovo kočjo pod Ojstrico je obiskalo 1898. leta 340 oseb, in sicer 103 turisti, 166 romarjev, 63 delavcev in nosačev, 5 vojakov in 3 loveci. Turistov je bilo 34 članov „Slov. plan. društva“, med temi 6 članov „Češke podružnice“. Po narodnosti je bilo 8 Čehov, 16 Nemcev, drugi pa Slovenci. Legitimacije je imelo 12 dijakov. — Po deželah jih je bilo s Štajerskega 80 (iz Solčave 1, Luč 19, Ljubnega 12, Gornjega grada 9, Mozirja 2, Celja 13, Maribora 9, od drugod 15), s Kranjskega 9 (iz Ljubljane 5, od drugod 4), s Češkega 7 (iz Prage), s Koroškega 2, z Moravskega 3, s Tirolskega 2. — V kočji sta bivala tudi častna člana „Slov. planin. društva“ vlč. g. župnik Aljaž in g. prof. dr. J. Frischau. — Skozi Robanov kot jih je prišlo 14, na Planinška 8, iz Bistrice 4, čez Ojstrico 2, drugi turisti pa so prispeli po novem potu mimo Luške

koče. — Povratna pot se ne da natančno določiti, ker žal turisti tega v spominski knjigi ne zabeležujejo. — Na Ojstrico je polezlo okoli 60 turistov. — Kočo je oskrboval Juri Planinšek iz Luč od 15. julija do 15. septembra. — Prvi turisti so bili v kočji junija, zadnji pa oktobra meseca.

Na Ojstrici se je vpisalo v spominski knjigi „Slov. planin. društva“ 72, v nemški pa 21 turistov.

V jubilejni kapelici sv. Cirila in Metoda je bilo 5 sv. maš.

2. Mozirsko kočjo na Goltih je obiskalo 60 turistov, izmed teh največ letoviščnikov iz Mozirja, ki so večinoma doma z Dunaja. Kočo je oskrboval pastir Peter Raztočnik iz Radegunde.

3. Gornjegrajsko kočjo na Menini planini je obiskalo 212 oseb, med temi 5 vojakov, in sicer s Štajerskega 178 (iz Gornjega grada 148, drugi iz raznih krajev), s Kranjskega 24 (iz Ljubljane 15), z Dunaja pa 5. — Prišlo jih je od Tuhinja 7, od Vranskega na Ščavnico 7, od Bočne po novem potu 3, drugi od Gornjega grada na Ovčji stan. — Kočo je nadzoroval pastir na Menini.

4. Luško kočjo na Koritih ob Polšaku je obiskalo 92 oseb, ki so grede v Kocbekovo kočjo v nji počivali. Prenočili so 4 turisti.

5. V spominsko knjigo Slov. planin. društva na verandi pri slapu pod Rinko se je vpisalo 1898. l. 111 turistov (prvi dne 26. julija);

6. v Logarjevi dolini pri Piskerniku 245, pri Janezu Plesniku 26 turistov;

7. v kočji na Okrešlju 78 turistov;

8. v Solčavi v spominski knjigi pri Kristjanu Germelu 235 turistov.

II. V Julijskih planinah. *) 1. Aljaževa kočja je imela 56 obiskovancev. Članov „Slov. plan. društva“ je bilo 18, dam 10; 49 Slovencev, 1 Čeh, 6 Nemcev. Prvi so bili v Vratih že dne 11. aprila „Planinski Piparji“, a dospeli so tja po velikem snegu s krpljami. Ni jim bilo pa žal truda, ker so imeli priliko videti nad 80 grmečih plazov.

*) Promet v Triglavski kočji na Kredarici glej št. 10. l. 1898., str. 159.

2. V Vodnikovi koči je bilo lani le 33 oseb. Čudno, da je za Velo polje tako malo navdušenja; lepšega planinskega kraja si ne moreš misliti. Po narodnosti je bilo Čehov 12, Slovencev 12, a Nemcev 9. Prvi je bil v koči dne 7. julija O. Hjelt iz Helringforta na Finskem. Izmed drugih Nemcev so bili dr. H. Scriba iz Heilbronna in prof. Frischauf pa njegov sin.

3. Orožnovo kočo na Črni prsti je obiskalo 42 turistov, med temi tudi 6 dam. Članov „Slov. plan. društva“ je bilo 15, Čehov 7. Izmed Nemcev je posetil kočo dr.

H. Scriba iz Heilbronna na Nemškem. Krasna flora je privabila tudi dva vrtnarja in sicer c. kr. dvornega vrtnarja g. Uherja in našega mestnega g. Heinica. Gotovo sta se zadovoljna vračala z bogatim plenom z naše v botaničnem obziru veleznamenite Črne prsti. Žeja je pa povzdignila tudi mladega gospoda do pesniške navdušenosti, da je zabeležil v knjigo to-le kitico:

Krasna si ti, Črna prst,
Kjer s krasom večnim se oko naslaja —
Da rasla tu bi vinska brst,
Krasnejša bila bi od raja.

Književnost.

Alpský Věstník. Št. 6. L. I. Vsebina: Poročilo o delovanju češke podružnice „Slov. planin. dr.“ za l. 1898. I. — Dürrenstein in Martell. (Potopis. Dr. Fr. Havrda). — O nekaterih švicarskih železnicah. — S slovanskih Alp. S Tater. — Z zapadnih Alp. — Z vzhodnih Alp. — Železnice. — Koče. — Nesreče v gorah. — Razne vesti. — Društvene vesti. — Imenik članov.

„Hrvatski Planinar“. 1. št. 1899. I. Vsebina: B. Kukuljević-Sakcinski: Pjesma planinara. Iz Zagreba na Triglav. D. Hire: Put na Dizdarevo. N. Kosinskijev: Sunčano kolo v Kutjevu. K slici (Aljažev stolp na Triglavu). Književnosti.

Ilustrovani narodni koledar za leto 1899. Uredi in izdal Drag. Hribar v Celju. Cena elegantno vezanemu 1 gld., broš. 70 kr. Ta izvrstno urejena in najokusneje opravljena knjiga obsega poleg obile navadne koledarske vsebine tudi jako zanimive poučne in zabavne spise, pesmi, ogled po svetu, slike slavnih Slovanov in druge slike (Laški trg, na koroških planinah...). Izborni koledar priporočamo vsem turistom.

„Zur Umgrenzung der Sannthaler Alpen“ („O omejitvi Savinskih planin“). Tako je naslovljen zanimivi spis profesorja Ottona Eichlerja, ki ga je objavil v izveštvju c. kr. državne gimnazije v Celju za 1898. na str. 3—32.

Glavne misli tega spisa so: Vobče je velika nejasnost o razdelitvi Alp glede omejitve posameznih skupin, ker se geograf in geolog prepirata o tem. Dr. A. pl. Böhm

je v svojem delu „Eintheilung der Ostalpen“ izkušal zbrano ogromno gradivo razdeliti najbolj z geološkega stališča, oziraje se tudi na geografske momente, vendar se je pri razdelitvi bolj nagibal k Mojsisovicsevi metodi nego Sonklarjevi. Njegov očrt dolin je geografsko nevažen in za šolo neraben.

Savinske planine so po neumornem raziskovaveu prof. dr. J. Frischaufu, po spisih Hessovih in delih geološkega zavoda, zlasti pa po preiskavah geologa Tellerja (1884, 1885, 1890) najbolj preiskane izmed vzhodnih južnih Alp.

Schaubach je prvi imenoval te planine Savinske planine. Prof. Eichler navaja, kako so jih omejili Schaubach, Karel pl. Sonklar, O. Delitsch, Simony in Hess, le-ta zgol s turističnega stališča. Natančno razpravlja Frischaufovo omejitev ter dokazuje, da je Frischauf napačno izločil iz Savinskih planin Storžič in Uršulo, in da napačno smatrajo te planine za oddelek Karavank.

Najožje omejuje dr. Böhm Savinske planine, ki jih imenuje Kamniške planine. Njegove meje teh planin so: Begunje v Savski dolini — graben Praprotnik — Beli pot — Završnik — potok Bistrica — visočina Fenča — Gornje in Spodnje Jezero — Jezerski vrh (1218 m) — Belska dolina — sedlo Plasnik (1339 m) — Solčava — Savinska dolina — Šmartno — Vransko — Motnik — Kamnik — Dvor — Duplje — Begunje. Na ta način je Raduha, katero je vsakdo povsod prišteval k Savskim planinam, izključena iz skupine in prištetah Karavankam, na drugi strani pa je pri-

šteta skupina Storžičeva. Vsa ta skupina je oddelek Julijskih Alp, ne pa pododdelek Karavank. Ta omejitev je zelo svojevolljna, prisiljena in nerabna ter se opira zgolj na geološko stališče; v zemljepisnem oziru se vendar ne da gorovje od gorovja značilno ločiti, ako gre meja čez sedla v visokosti 1218 in 1339 m. Dr. Böhm, najstrastnejši zagovornik imena „Kamniške planine“, si je kakor nalašč umislil take meje, da se te skupine dotika Savina le na severni meji, in da bi na ta način osmešil rabo imena „Savinske planine“. Pohvalno je omeniti, da je priklopil skupino Storžičevo ter da vse gorovje prišteva Julijskim Alpam.

Kolika je šele nejasnost glede imena in omejitev v posameznih zemljepisnih učnih knjigah! Prava babilonska zmešnjava!

Pisatelj potem natančno dokazuje, da je Savinske planine z geološkega in s pokrajinskega stališča smatrati za popolnoma posebno in samostalno skupino, nikakor pa ne za pododdelek Karavank, ter da jih je geotektoniško prištevati Triglavski skupini, katera z Rabeljskimi Dolomiti in skupino Učke tvori glavno skupino Julijskih Alp.

Končno prihaja do zaključka, da je edino prava in prirodna omejitev Savinskih planin sledeča: Savina od izliva Bolske do izliva Pake — Paka — Huda luknja — Mislinja — Mužica — Olševa — Remšenikov graben — Bela — Obirsko — Korte — Plešovnikov vrh — Trbiška Bistrica — Savska dolina — cesta od Kranja čez Senčno, Moste, Podgorje v Kamnik — potok Nevlja — Motniščnica — Bolska — Savina.

Poročevavec o Eichlerjevem spisu je tudi popolnoma tega mnenja in le želi, da bi to omejitev tudi vedno imeli v čisljih.

Oziraje se na geotektoniške razmere, najdemo lahko trojno razdelitev te skupine in sicer:

1. Skupina Grintavčeva (glavni greben Savinskih planin, Böhmove „Kamniške planine“) od Bistrice do Bele, sedlo Plasnik in Savinska dolina. Značaj tega dela je: visoko gorovje s čisto apneniško tvorbo (razen odraslekov, zlasti južnih med Gornjim gradom in Motnikom).

Poročevavec je mnenja, da se ta velika skupina najlepšega gorovja da prirodno razdeliti v 3 pododdelke, in sicer: a) oddelek Storžičev, b) oddelek Grintavčev

(Kočna, Grintavec, Skuta, Rinka, Turska gora in Brana), c) oddelek Ojstrični (Planjava, Ojstrica, Veliki vrh, gorovje Rogaško, Velika planina in Menina planina).

2. Skupina Raduhe od vzhodne meje prve skupine do Črne (na Koroškem) — Javorja — Skorna — Šoštanja. Značaj tega dela je: srednje gorovje zlasti s presežno apneniško tvorbo, a kaže se mnogo podlage prvotnega gorovja.

3. Skupina Uršule od vzhodne meje prejšnje skupine do Mislinje. Značaj je: nižje gorovje in hribovje zlasti s tvorbo skriljavega gorovja; mnogo nasajenih apneniških vrhov.

Ob koncu omenja prof. Eichler, zakaj je izmed mnogih imen rabil le ime „Savinske planine“.

Kar se tiče imena „Solčavske planine“ (Sulzbacher Alpen), prihaja res od gorske vasi Solčave, ki leži v okrožju te skupine in posreduje dohod v Logarjevo dolino, ali ime je med turisti še tako malo znano, da ni sposobno za nazivalo tako važnemu in velikanskemu gorovju.

Z imenom „Kamniške planine“, zdetim po premožnem in obrtnem mestu Kamniku, je drugače. Razni imenitni zemljepisci in pisatelji kakor tudi „Nemško in avstrijsko planinsko društvo“ rabijo to ime. Tudi za Böhmve Kamniške planine je to ime edino mogoče.

Pisatelj pa rabi ime „Savinske planine“, ne le hvaležno oziraje se na odločilna uglednika Schaubacha in Frischaufa, nego zlasti zato, ker je za to skupino, kakor jo je omejil on, ime Kamniške planine neprikladno. Kamnik leži po ti omejitvi vendarle preveč na periferiji proti jugozahodu in je od severnovzhodnih delov preveč oddaljen, da bi se te planine imenovala po njem. Sicer so pa imena po rekah, kjer je le možno, bolj priležna nego druga. Po njegovi omejitvi teh planin izvira Savina zares v njih osrčju in dobiva obilnih dotokov iz njih, zato je najprikladnejše ime „Savinske planine“.

Želeti bi bilo, da bi začeli imeni „Kamniške planine“ in „Savinske planine“ rabiti za dve različni, zgoraj omenjeni skupini gorovja. Na Kranjskem udomačeno ime „Kamniške planine“ veljaj prvi skupini Grintavčevi v Savinskih planinah ali

Böhmovim Kamniškim planinam, na Štajerskem rabljeno ime „Savinske planine“ pa celi veliki skupini. Po našem mnenju bi bil ta prepir radi imena popolnoma stvarno rešen in sicer ugodno za obe pre-

pori stranki. „Slov. planin. društvo“ naj izreče svoje mnenje, da se ta ali ona omejitve gorovja določi, da vendar že zavlada jasnost v pojmu in omejitvi.

Fr. Kocbek.

Razne vesti.

Planinski Piparji so obhajali svojo božičnico dne 25. decembra 1898. l. pri Sv. Joštu. Poleg vseh Piparjev je bilo na tem večeru 5 njih najvernejših prijateljev navzočih. Krasno vreme, bogato drevesce, dobra postrežba, vse to je povzdignilo običajno Piparsko praznovanje. Vsa družba, ki je seveda pri Sv. Joštu prenočila, je uživala na sv. Štefana dan vprav rajsko veselje. Bila je v kranjski Opatiji! Pri 15 % gorkoti so namreč pri Sv. Joštu na planem zajtrkovali, tarokirali in kosili. Pipar - hudomušnež si je celo suknjo slekel, češ, da mu je grozno vroče.

Na vrhu Triglava je bil dne 26. decembra lani znani dr. Kugy iz Trsta s trentarskima vodnikoma Andrejem in Jožefom Komacem. Iz Mojstrane so odrinili ob 4 zjutraj skozi Krmo, prilezli ob 11¹/₂ dopoldne do kočice Marije Terezije, ob 1 na Mali Triglav in ob 2³/₄ so stali na jasnem vrhu. Tu so uživali najčistejši in najkrasnejši razgled četrte ure. Ob 5 zvečer so bili zopet pri Marije Terezije koči in ob 11 po noči so srečno dospeli nazaj v Mojstrano. Hoja je bila jako naporna in utrudljiva, držaji po grebenu vsi zameteni. Pogumnemu dru Kugyju in vrlima vodnikoma čestitamo na krasno uspeli turi.

Vabilo

na VI. redni občni zbor „Slovenskega planinskega društva“, ki bode v ponedeljek dne 20. februarja t. l. ob 8. uri zvečer v „Narodnem domu“ v Ljubljani. — Vzpored: 1. Ogovor načelnikov. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Poročilo računskih preglednikov. 5. Volitev odbora in računskih preglednikov. 6. Raznoterosti.

Odbor

„Slovenskega planinskega društva“.

Na znanje! Članarina „Slov. plan. društva“ in njegovih podružnic znaša na leto 3 gld.; poleg tega zneska plača nov član tudi 1 gld. vpisnine. Ustanovnik plača 30 gld.

Člani osrednjega društva plačujejo članarino osrednjemu odboru v Ljubljani, člani vseh podružnic pa svojim odborom.

„Plan. Vestnik“ prejmelejo vsi člani brezplačno. Nečlane stane na leto 2 gld., dijak 1 gld. 20 kr.

Pozor! Kdor prejme to številko „Plan. Vestnika“, pa ne misli biti član „Slov. plan. društva“, niti naročnik „Plan. Vestnika“, blagovoli list vrniti v Ljubljano z opomnjo: **Ne bom član, oziroma: ne bom naročnik.**

Prošnja. Vse prijatelje vljudno prosimo, da bi blagovolili nabirati novih članov in ustanovnikov. Društvo in vse njegove podružnice imajo polno lepih in koristnih namer in načrtov, za njih izvršitev pa potrebujejo denarja, denarja, denarja. Gani se torej vsak, pa pridobi našemu društvu in podružnicam gnotne podpore, da bo Slovencem prijetno bivati na svojih tleh, in da bode ugodno turistom gostom v naših krajih.

Današnji številki je priložen naslovni list s kazalom za IV. letnik „Plan. Vestnika“.

Novo urejena lekarna
PRI MARIJI POMAGAJ
M. Leustek

v Ljubljani na Reseljevi cesti št. 1
 (po'leg Mesarskega mosta)

priporoča svoja zanesljiva, sveža in preizkušena zdravila, kakor tudi vse v farmacevtsko-higienično stroko spadajoče izdelke, kateri so v zalogi vedno v najboljši kakovosti.
Za turiste priročni lekovi v zavojih.

J. BONAČ,

v Ljubljani, v Šelenburgovih ulicah
 št. 6 zraven nove pošte,

priporočam vljudno svojo **trgovino s papirjem** in s **pisalnimi potrebščinami**. Vzorce papirja pošiljam na ogled.

V svoji **knjigovезnici** izdelujem **vezi pri-proste in najfinejše**.

MARIJA PLEHAN,

svečarica in lectarica v Ljubljani
 na Sv. Petra cesti št. 63,

priporoča svojo veliko zalogo sveč ter mnogovrstnega medenega blaga in slaščic.

Kupuje med v panjih in vosek.

Vinko Čamernik,

kamenosek v Ljubljani, Slomščevih ulicah št. 9,
 (za' ga spomenikov na Dunajski cesti nasproti bavarskemu dvoru),

priporoča svoj kamenosеški obrt,
 posebno za cerkvene in druge stavbinske izdelke,
 marmorne plošče za hišno opravo i. t. d.

Solidno delo, nizke cene. Ceniki in obrisi
na zahtevo zastoj.

Brata Eberla,

pleskarja c. kr. drž in c. kr. priv. južne železnice
v Ljubljani, v Frančiškanskih ulicah št. 4,

prevzemata vsa v pleskarstvo spadajoča dekorativna, stavbinska in pohištvena dela.

Delo resno in fino, izvršitev točna in po najnižjih cenah.

Turistovske obleke po najelegantnejših in trpežnih uzorcih iz raznobarvanega nepremočljivega blaga priporoča p. n. turistom in kolesarjem:

JOSIP POGAČNIK,

krojač in posestnik v Radovljici. Izvršitev točna in cena.

Josip Maček

na Mestnem trgu v Ljubljani

priporoča svojo zalogo mnogovrstnih domačih in tujih žganih pijač, kakor: pristen brinovec, sli-vovko in tropinovec, I. vrste francoski in ogrski konjak, rum in mnogovrstne druge likerje po nizki ceni.

Adolf Hauptmann

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 41.

Tovarna

oljnatih barv, firneža, laka in kleja.

Zaloga

slikarskih in pleskarskih predmetov.

Andrej Druškovič,

trгоvec z železnino

v Ljubljani,

na Mestnem trgu št. 10.

HUGON IHL

v Ljubljani, Špitalske ulice št. 4,
priporoča

svojo veliko zalogo vsake vrste suknenega in manufakturnega blaga na debelo in na drobno po najnižjih cenah.

Vnanja naročila izvršuje hitro in natančno.

Ivan Rus

krojaški mojster na Bledu

priporoča se za izdelovanje vsakovrstnih oblek po najnovejši modi in kar mogoče nizki ceni. Obleke za turiste iz nepremočljivega lodna od 13 gld. naprej; haveloke in plaščee iz nepremočljivega lodna od 10 gld. naprej; nahrbtnike po 1 gld. 80 kr., iz nepremočljivega blaga in predali 2 gld. 50 kr.

JOSIP OBLAK,

umetni in gal. strugar v Ljubljani,

priporoča

svojo na novo urejeno delavnico za Florijansko cerkvijo v ulicah na grad št. 7. v naročitev vsakovrstnih strugarških koščeni, roženih in drugačnih izdelkov, katere bode solidno in ceno izvrševal po načrtih ali brez njih.

Ivan Soklič

v Ljubljani, Pod trančo št. 1,

priporoča svojo veliko zalogo **klobukov**, posebno **lodnastih** za hribolazce in lovce iz tvornice Jos. in Ant. Pichlerja, c. kr. dvor. založnikov. Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

IVAN URAN,

izdelovalec glinastih proizvodov v Ljubljani,
v Igriških ulicah št. 8,

priporoča veliko svojo zalogo izdelanih raznobarnih peči za sobe, dverane in razne druge prostore, dalje modelnata ognjišča in sploh vsakovrstne glinaste izdelke.

Vse po najnižji ceni in priznано dobro.

Franc Čuden,

urar v Ljubljani na Mestnem trgu,

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnih žepnih in stenskih ur ter budilnikov. Vsi izdelki so priznано izvrstni in po ceni. Popravila se izvršujejo natančno in dobro.

✱ Cenovniki na zahtevanje brezplačno. ✱

„Slovensko planinsko društvo.“

„Vodnik za Savinske planine in najbližjo okolico“

s 7 slikami in načrtom Savinskih planin z znamenovitimi poti.

Spisala Fr. Koebek in M. Kos. — Cena 60 kr., po pošti 5 kr. več.

Vsakovrstne

napise na les, kovino in steklo

izvršuje natančno in po ceni

VINKO NOVAK

v Ljubljani, na Poljanski cesti 35.

J. Klauerjev
planinski liker

iz krajskih gorskih zelišč,
imenuovaa

Triglav,

je izvrstna pijača najbolj-
šega okusa. Triglav vpliva
jako dobrodejno na želodec
in čudovito poživlja te o.
V njem ni nobene snovi,
ki bi kolikaj škodila
zdravju. To so dokazale
kemične preiskave prof.
B. Knapitscha,
ravnatelja c. kr. presku-
šališča v Klosterneuburgu,
prof. dr. L. Roeslerja,
in ravnatelja c. kr. presku-
šališča na Dunaju, dr.
E. Meisla.
Vsi ti strokovnjaki
so izrekli, da je Triglav
izboren liker.

Pristni Triglav

se dobiva
v malih in velikih stekle-
nicah s **posebno**
varstveno znamko
samo pri izdelovalcu,
trgovcu

J. Klauerju
v Ljubljani.

Tiskarna in kamenotiskarna

A. KLEIN & Comp.

v Ljubljani, v Špitalskih ulicah št. 5,
se priporoča

v naročitev vseh v to stroko spadajočih del
in za zalogo raznih tiskovin.

GRİČAR in MEJAC

v Ljubljani, v Prešernovih ulicah št. 9,
priporočata svojo bogato zalogo izgotovljene moške
in ženske obleke ter najboljše perilo in zavrtnice.

Zlasti opozarjata na nepremočna **lodnasta** oblačila in plašče
za **turiste.**

Naročila po meri se izvršujejo točno in ceno na Dunaju.

Instrovani ceniki se razpošiljajo franko in zastonj

Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

Avgust Žabkar

v Ljubljani, na Dunajski cesti šte. 7,

se priporoča

za vsake vrste ključarska dela,

katera izvršuje dobro, lično in ceno.

Engelbert Franchetti,

brivec v Ljubljani, Jurčičev trg št. 3.

Priporoča slav. p. n. občinstvu svojo novo
in elegantno urejeno **brivnico.**

Za dobro in točno postrežbo je najbolj preskrbljeno.

Optični zavod

J. PH. GOLDSTEIN

Ljubljana, Pod trančo št. 1.

priporoča svoj bogato založeni **optični zavod**
in svojo novourejeno **fotografsko manu-
fakturo**, preskrbljeno z najnovejšimi aparati
in v to stroko spadajočimi pritlikinami, po
tovarniških cenah.